COLUMN REMCO HOEKMAN

Sportkapitaal

Vereniging Sport en Gemeenten

Sportbeoefening wordt vaak gezien als een uitkomst van individuele afwegingen. Het moet bijvoorbeeld passen in je eigen leefstijl en schema. Maar niet voor iedereen is die afweging hetzelfde of even vanzelfsprekend.

De NLsportraad refereert daar ook aan. In de publicatie *Investeren in bewegen en sporten voor een gezond Nederland: Aandachtspunten van de Nederlandse Sportraad voor uw verkiezingsprogramma* wijst de raad de politiek erop dat de verantwoordelijkheid voor bewegen bij de burger is neergelegd, terwijl tegelijkertijd een omgeving is gecreëerd die bewegen steeds verder ontmoedigt. De NLsportraad legt hiermee de relatie met de context waarin het individu zich bevindt, de hulpbronnen die daar aanwezig zijn en de daaraan gerelateerde beperkingen om te komen tot een keuze voor sporten en bewegen.

Ik kan me erin vinden dat de context op onderdelen voor verbetering vatbaar is. Maar we kunnen ook meer halen uit bestaande hulpbronnen, zoals het 'lokale sportkapitaal' (sportvoorzieningen, openbare ruimte, sportorganisaties et cetera). Daarvoor is het wel van belang dat dit zich meer richt op mensen die zelf minder hulpbronnen hebben (gezondheid, inkomen, sociaal netwerk) en voor wie de keuze voor sport dus minder vanzelfsprekend is.
Daarnaast wil ik benadrukken dat de keuze om te sporten niet alleen afhankelijk is van de context en de beschikbare hulpbronnen, maar ook van individuele attitudes en competenties. Nick Rowe (2018) beschrijft dit als 'Sporting Capital'. Naast het lokale sportkapitaal is het goed om vanuit beleid oog te hebben voor dit individuele sportkapitaal: de fysieke, sociale en psychologische elementen die een individu ondersteunen en motiveren om (blijvend) te sporten.

Conceptueel sluit dit sterk aan op het concept van beweegwijsheid, dat een basis biedt voor een leven lang bewegen. Beweegwijsheid kent een psychologische component (willen), een fysieke component (kunnen), een sociale component (verhouden) en een cognitieve component (weten), die met elkaar verbonden zijn. Zie voor meer informatie het recent verschenen visiedocument over beweegwijsheid van Amika Singh en collega's.

Natuurlijk is de context belangrijk, zoals de NLsportraad aangeeft, maar we moeten daarnaast niet voorbijgaan aan andere (beïnvloedbare) elementen. Het is belangrijk om het lokale sportkapitaal gerichter in te zetten voor de groepen voor wie de keuze voor sport minder vanzelfsprekend is. Daarnaast is het waardevol om beweegwijsheid en het individuele sportkapitaal aandacht te geven in het bewegingsonderwijs en in sport- en beweegstimulering. Ik ben ervan overtuigd dat sportbeoefening en beweeggedrag dan vaker de uitkomst wordt van individuele afwegingen.

Remco Hoekman is directeur-bestuurder bij het Mulier Instituut en bijzonder hoogleraar Sportsociologie en Sportbeleid aan de Radboud Universiteit.